

FILOLOGIA FRANCUSKA
zajęcia wybierane
w semestrze letnim roku akademickiego 2021/2022

Zasady ogólne:

- Zapisy odbędą się **od środy 23 lutego (godz. 13.00) do soboty 26 lutego (godz. 12.00)**.
- Zapisy odbywają się zasadniczo za pośrednictwem systemu USOS.
- W przypadku, gdy zapisy odbywają się bezpośrednio u prowadzącego, oznacza to, że należy zgłosić prowadzącemu chęć zapisu na zajęcia mailowo.
- Warunkiem utworzenia grupy jest zapisanie się **minimum 12 osób na ćwiczenia i konwersatoria**, a na **zajęcia z praktycznej nauki języka – minimum 10 osób**.
- **Z zajęć można się wypisać tylko w ciągu dwóch pierwszych tygodni semestru, tzn. do piątku 11 marca (godz. 24.00)**. W tym celu należy napisać mail z oficjalną informacją do osoby prowadzącej zajęcia i do dr hab. Natalii Paprockiej. Po tym terminie przedmioty wybrane stają się przedmiotami obowiązkowymi – to znaczy, że nie można już ich zmieniać ani się z nich wypisywać.
- Zajęcia *Język angielski B2 - konwersacje* nie zastępują egzaminu z języka (dla studentów II stopnia, których ten wymóg dotyczy) w SPNJO.
- Przypominamy, że nadwyżki punktów ECTS przechodzą na wyższy semestr w ramach tego samego cyklu oraz że opłaty za przekroczenie limitu punktów ECTS obowiązujących w planie studiów nie są naliczane.

I rok studiów licencjackich

Studenci obu ścieżek wybierają jedno z dwóch zajęć **Literatura francuska – XVII wiek** (ćwiczenia, 15 godz., 2 ECTS).
Zapisy przez USOS.

Francuska literatura XVII wieku, ze szczególnym uwzględnieniem La Fontaine'a

Prowadząca: prof. dr hab. Maja Pawłowska

Francuska literatura XVII wieku, ze szczególnym uwzględnieniem Moliera

Prowadząca: prof. dr hab. Maja Pawłowska

Studenci ścieżki A wybierają jedno z ćwiczeń **PNJF – przedmiot do wyboru** (30 godz., 3 ECTS). **Zapisy przez USOS.**

Podróż przez Francję

Prowadząca: dr Jadwiga Cook

Głównym celem proponowanych zajęć będzie zapoznanie studentów ze słownictwem związanym z podróżowaniem i turystyką oraz z najważniejszymi atrakcjami turystycznymi w różnych regionach Francji.

Praktyczne ćwiczenia będą dotyczyły sytuacji, w których możemy się znaleźć jako turyści (np. kupowanie biletów, rezerwacje, pytanie o drogę). Każdy student przedstawi także w formie wizualnej (*vision board*) oraz ustnej (prezentacja) wybrany przez siebie region Francji. Materiały do zajęć będą obejmować teksty i ćwiczenia na słownictwo na poziomie A2/A2+, wideo (m.in. YouTube, TV5 Monde) oraz materiały prasowe i/lub internetowe dotyczące regionów Francji.

Język francuski na co dzień

Prowadząca: dr Urszula Zemełko

Celem proponowanych zajęć jest ćwiczenie dwóch podstawowych sprawności językowych na poziomie A2/A2+: wypowiedzi ustnej na tematy dotyczące życia codziennego (zdobywanie informacji, wydawanie poleceń, wyrażanie emocji, opinii etc.) oraz rozumienia ze słuchu krótkich tekstów audio.

Na zajęciach studenci będą pracować na materiałach autentycznych proponowanych przez m.in. Radio France Internationale (RFI), TV5 Monde, YouTube, rozwijając czynną i bierną kompetencję językową.

Po zapoznaniu się z zaproponowanymi materiałami audio i wideo, ich zrozumieniu oraz głębszej analizie, studenci ćwiczyć będą umiejętność konstruowania krótkich wypowiedzi ustnych w języku francuskim.

Studenci ścieżki B wybierają na pierwszych zajęciach **jeden z dwóch tematów** ćwiczeń **PNJF – przedmiot do wyboru** (30 godz., 3 ECTS).

Mówienie z elementami fonetyki

Prowadząca: mgr Ewa Warmuz

Zajęcia mają na celu rozwinięcie sprawności mówienia na poziomie B1 wg ESOKJ ze szczególnym naciskiem na doskonalenie wymowy najtrudniejszych dla polskich użytkowników fonemów języka francuskiego oraz ćwiczenia prozodyczne (akcent, intonacja, melodia zdania). Przewidziane formy pracy, oparte na doświadczeniach uczestników/uczestniczek oraz dokumentach autentycznych (teksty prasowe i literackie, dokumenty wideo), to: monolog, dialog, opis, komentarz, dyskusja, debata. Tematyka zostanie ustalona wspólnie na pierwszych zajęciach w zależności od potrzeb i preferencji studentek i studentów.

Mówienie z elementami rozumienia ze słuchu

Prowadząca: mgr Ewa Warmuz

Zajęcia mają na celu rozwinięcie sprawności mówienia na poziomie B1 wg ESOKJ w połączeniu z doskonaleniem umiejętności rozumienia ze słuchu. Zakładane formy pracy to streszczenie ustne, omówienie, krytyka, dyskusja, debata, zaś punktem wyjścia do nich będą dokumenty autentyczne audio i wideo (CD, DVD, zasoby Internetu: filmy, wywiady, reportaże, programy informacyjne). Tematyka zostanie ustalona wspólnie na pierwszych zajęciach w zależności od potrzeb i preferencji studentek i studentów.

II rok studiów licencjackich

Studenci II roku wybierają jedno z poniższych zajęć **Literatura francuska – przedmiot z listy do wyboru** (ćwiczenia, 30 godz., 3 ECTS). **Zapisy przez USOS.**

Paryż w literaturze francuskiej XIX wieku

Prowadząca: dr Agata Sadkowska-Fidala

Zajęcia będą skupione wokół wybranych dziewiętnastowiecznych tekstów poświęconych Paryżowi. Przyjrzymy się sposobowi, w jaki widzieli i opisywali to miasto Victor Hugo i Emile Zola, ale także mniej znani dzisiejszej szerokiej publiczności Eugène Sue czy Edouard Gourdon. W czasie zajęć będziemy odwoływać się do dostępnej dokumentacji ikonograficznej przedstawiającej XIX-wieczny Paryż.

Szaleństwo i nerwica w literaturze francuskiej XIX wieku

Prowadząca: dr Agata Sadkowska-Fidala

Zajęcia będą skupione wokół wybranych dziewiętnastowiecznych tekstów poświęconych reprezentacjom nerwicy i tego, co w wieku XIX nazywano szaleństwem. Będziemy szukać odpowiedzi na pytanie, co kryje się pod tym terminem, jak się przejawia i jak jest postrzegane, opierając się na tekstach autorów, wśród których znajdują się Charles Nodier, Aloysius Bertrand czy Joris-Karl Huysmans.

Studenci obowiązkowo wybierają również jedno z trzech **Konwersatoriów specjalizacyjnych** (30 godz., 4 ECTS), które pozwolą w przyszłości na wybór seminarium licencjackiego z większą świadomością specyfiki danej dyscypliny naukowej: językoznawstwa, literaturoznawstwa lub przekładoznawstwa. **Zapisy przez USOS.**

Wybrane teorie językoznawcze

Prowadząca: dr Agata Rębkowska-Kieseler

Na zajęciach omawiane będą wybrane zagadnienia związane z analizą i interpretacją zjawisk językowych, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku językoznawstwa francuskiego. Interesować nas będą takie podejścia badawcze, jak np.: językoznawstwo wypowiedzenia (m.in. Benveniste, Ducrot, Kerbrat-Orecchioni, Culioli), francuska teoria dyskursu, semantyka Pottiera czy semantyka prototypu Kleibera.

Przedmiotem naszych rozważań będą następujące zjawiska: grzeczność językowa, subiektywność mówiącego, sposoby przytaczania cudzych wypowiedzi, dialogiczność, problematyka znaczenia (znaczenie w systemie językowym a sens konstruowany w dyskursie), a także wybrane zagadnienia dotyczące organizacji tekstu (typologia tekstów; wskaźniki ciągłości i spójności tekstu).

Literaturoznawstwo

Prowadzący: dr Tomasz Szymański

Wybrane zagadnienia związane z analizą i interpretacją utworu literackiego ze szczególnym uwzględnieniem dorobku literaturoznawstwa francuskiego, jak np.: kompozycja dzieła literackiego, genologia, stylistyka (leksykalne, słowotwórcze, składniowe i myślowe środki stylistyczne), narratologia (Todorov, Genette, Baroni), intertekstualność (Kristeva, Barthes, Genette), hermeneutyka (teoria interpretacji), komparatystyka (literatura porównawcza).

Przekładoznawstwo

Prowadząca: dr hab. Natalia Paprocka, prof. UW

1. Przekładoznawstwo jako nauka: przedmiot, cele, metody, pojęcia. 2. Przekład: definicje; rodzaje. 3. Przekład jako proces: składniki i etapy, tłumaczenie jako proces podejmowania decyzji, strategie i techniki przekładowe, narzędzia pracy tłumacza. 4. Przekład jako przedmiot oceny: jakość przekładu i jej ocena, błędy. 5. Przekład jako mediacja międzykulturowa: specyfika kulturowa jako źródło problemów tłumaczeniowych, elementy nacechowane kulturowo i sposoby ich tłumaczenia. 6. Przekład jako działanie społeczne: tłumacze w sieci relacji społecznych, wpływ czynników społecznych na decyzje i działania tłumaczy. 7. Przekład jako zjawisko powtarzalne: pojęcie serii przekładowej.

III rok studiów licencjackich

Studenci III roku wybierają jedno z poniższych zajęć **Literatura francuska – przedmiot z listy do wyboru** (ćwiczenia, 30 godz., 3 ECTS). **Zapisy przez USOS.**

Postmodernizm a Zagłada

Prowadząca: dr hab. Helena Duffy

Konwersatorium poświęcone jest powiązaniu tematyki Zagłady Żydów we współczesnej powieści francuskiej i strategii narracyjnych identyfikowanych z postmodernizmem. Pochylimy się nad konsekwencjami epistemologicznymi i kognitywnymi tych strategii w przedstawieniach Zagłady w 'dobie postświadka'. Zastanowimy się również nad etyką zastosowania tych strategii w literaturze Holocaustu i nad przesłankami ideologicznymi kierującymi autorami pięciu omawianych powieści. Umiejscowimy te powieści w kontekście francuskiej polityki pamięciowej oraz postrzegania postmodernizmu jako estetyki która wyłoniła się na skutek degeneracji nowoczesności w postaci państwa totalitarnego. W ramach konwersatorium omówimy następujące powieści: *Dora Bruder* Patricka Modiano (1997), *La Cliente* Pierre'a Assouline'a (1998), *Les Bienveillantes* (fragmenty) Jonathana Littella (2006), *L'Origine de la violence* Fabrice'a Humberta (2010) oraz *Jan Karski* Yannicka Haenela (2010).

Konwersatorium będzie zaliczane na podstawie quizów, projektu badawczego oraz eseju.

„Żydom i psom wstęp wzbroniony”. Pies we francuskiej filozofii i literaturze Zagłady

Prowadząca: dr hab. Helena Duffy

Konwersatorium poświęcone jest przedstawieniu psa we francuskojęzycznych tekstach literackich i filozoficznych, których tematem jest Zagłada. Teksty te to: *Le Dernier des Justes* André Szwarz-Barta (1959), „Nom d'un chien ou le droit naturel” Emmanuela Levinasa (1976), *Le Chien* Érica-Emmanuela Schmitta (2000), *Un secret* Philippe'a Grimberta (2004) oraz *Le Rapport de Brodeck* Philippe'a Claudela (2007). Jako iż w omawianych tekstach pies jawi się jako ofiara, świadek, Sprawiedliwy i oprawca, celem zajęć jest analiza ambiwalentnego obrazu psa w kontekście prześladowania przez nazistów odczłowieczonych grup społecznych i etnicznych oraz w świetle znaczeń kulturowych przypisanych psu, w tym znaczeń antysemitycznych.

Konwersatorium będzie zaliczane na podstawie quizów, projektu badawczego oraz eseju.

Studenci III roku wybierają jedno z dwóch **Konwersatoriów monograficznych** (30 godz., 3 ECTS).

Nazwy żeńskie w języku polskim i francuskim

Prowadząca: dr Patrycja Krysiak

Celem zajęć jest zapoznanie studentów/-ek z problematyką feminizacji języka oraz słowotwórczo-leksykalnymi konsekwencjami asymetrii rodzajowo płciowych w językach polskim i francuskim. Osoby uczestniczące w zajęciach zdobędą wiedzę na temat wybranych różnic gramatycznych i leksykalnych między polszczyzną i francuszczyzną oraz językowo-kulturowych uwikłań feminatywów. Omówimy historię nazw żeńskich w obu językach, dawniejsze i te bardziej aktualne kontrowersje wokół postulatów konsekwentnej feminizacji, a także językowe, społeczne i polityczne uwarunkowania najnowszych postulatów (*écriture inclusive*, *grammaire neutre*, język neutralny płciowo), które następnie spróbujemy odnieść do praktyki tekstowej. Na podstawie zdobytych wiadomości studenci/studentki przygotują własne (krytyczne) analizy porównawcze wybranego typu/gatunku tekstów polskich i francuskojęzycznych (np. komunikatów medialnych, tekstów użytkowych i dokumentów, przekładów literackich/audiowizualnych, słowników ogólnych i dwujęzycznych) pod kątem omawianych zjawisk.

Konwersatorium prowadzone będzie w języku polskim oraz francuskim, co pozwoli studentom/studentkom na zapoznanie się z właściwą lingwistycie płci terminologią w obu językach oraz zasadniczymi różnicami w podejściu do problemu reprezentowanym przez polskich i francuskich lingwistów. Oceniane będzie na podstawie grupowego projektu badawczego (którego wyniki przedstawione zostaną na zajęciach) oraz sprawdzianu wiadomości.

Nazwy własne w języku i w dyskursie

Prowadząca: dr Agata Rębkowska-Kieseler

Nazwy własne to jednostki, które mają status szczególny. Zgodnie z tradycyjną definicją odsyłają one do jednostkowych desygnatów (*Paris est une ville*), a ich funkcja sprowadza się do identyfikacji danego elementu rzeczywistości (*Pierre Dupont, ami de mon frère*). Praktyka językowa pokazuje jednak, że nazwy własne mogą również odnosić się do klas obiektów (*La France vote à droite*), a także przypisywać desygnatowi pewne cechy (*Coronavirus c'est le Tchernobyl du XXIe siècle*). Choć najczęściej nazwy własne mają swoje, nierzadko bardzo zbliżone, odpowiedniki w innych językach, to ich znaczenie nie zawsze jest tożsame (czy *Pologne* i *Polska* to to samo?), a przekład może stanowić nie lada wyzwanie nie tylko dla początkującego tłumacza (*Ce n'est pas le Pérou!*). Rozwiązań często na próżno szukać w słownikach języka, w których nazwy własne są najczęściej pomijane.

Konwersatorium poświęcone będzie problematyce nazw własnych, która od dawna nurtuje filozofów, językoznawców czy przekładoznawców. Przedmiotem opisu będą następujące kwestie: definicje i typologie nazw własnych; przynależność nazw własnych do systemu języka; sens i znaczenie nazw własnych; potencjał argumentacyjny nazw własnych; nazwy własne w dynamice tekstu (tzw. łańcuchy odniesienia); nazwy własne jako fałszywe internacjonalizmy; problem przekładu nazw własnych.

Zgodnie z programem studiów studenci III roku byłej ścieżki B realizują w semestrze 6 min. dwa **Przedmioty dowolnego wyboru** za 6 ECTS (min. 60 godz.).

Jako przedmioty dowolnego wyboru można zrealizować:

- przedmiot specjalistyczny **Przekład literacki. Lektura i praktyka** (opis poniżej, **zapisy przez USOS**),
- drugie *Konwersatorium monograficzne* dla III roku (**zapisy przez USOS**),
- *Konwersatorium specjalizacyjne*, na które nie uczęszczali Państwo na II roku (*Wybrane teorie językoznawcze, Literaturoznawstwo lub Przekładoznawstwo*; 4 ECTS; **zapisy u prowadzącego**),
- *Język angielski B2 – konwersacje* (2 ECTS; **zapisy przez USOS**),
- przedmioty do wyboru dla studentów filologii hiszpańskiej (informator do pobrania ze strony [Zapisy na zajęcia](#), w miarę wolnych miejsc, **zapisy u prowadzących**),
- jeden przedmiot realizowany poza IFR.

UWAGA: Prosimy zatwierdzić wybór przedmiotów dowolnego wyboru u dr hab. Natalii Paprockiej, wicedyrektorki ds. programowych i organizacyjnych (natalia.paprocka@uwr.edu.pl).

Ponieważ jest to ostatni semestr studiów, od puli 6 ECTS można odjąć ewentualne dotychczasowe nadwyżki ECTS. Przekroczenie limitu punktów przewidzianych programem studiów nie pociąga za sobą żadnych opłat.

Przekład literacki. Lektura i praktyka

Prowadząca: prof. dr hab. Elżbieta Skibińska

Zajęcia poświęcone będą wybranym zjawiskom z dziedziny przekładu literackiego, w szczególności związanym z kwestiami opisu przestrzeni miejskiej, takimi jak organizacja przestrzeni, specyfika miejskiej architektury, toponimia miasta, miasto jako przestrzeń określonych działań, zajęć i zachowań.

Na przykładzie fragmentów wybranych powieści francuskich i ich polskich przekładów rozpatrywane będą: specyficzne elementy opisu przestrzeni miejskiej, rozwiązania stosowane w przekładach, konsekwencje ich zastosowania.

Elementem zajęć będzie samodzielne przygotowanie przez każdego z uczestników tłumaczenia krótkiego fragmentu utworu literackiego (opisu miasta). Na jego podstawie uczestnicy zajęć będą zastanawiać się nad czynnikami wpływającymi na kształt przekładu.

Doświadczenie własnego tłumaczenia oraz lektura wybranych przekładów będą podstawą rozważań nt. kontekstu historycznego, społecznego i kulturowego przekładu; wewnątrztekstowych i zewnątrztekstowych (paratekstowych) wykładników statusu tekstu jako tekstu przełożonego; relacji przekład vs oryginał; przekładu jako interpretacji.

Zaliczenie na ocenę, w oparciu o: (1) komentarz do wskazanego przekładu (praca grupowa, przedstawiona w czasie zajęć); (2) własny przekład fragmentu tekstu, z komentarzem; (3) końcową pracę pisemną (w czasie zajęć).

I rok studiów magisterskich

Studenci I roku realizują **konwersatorium monograficzne** (30 godz., 4 ECTS).

Parateksty przekładu

Prowadząca: prof. dr hab. Elżbieta Skibińska

„Paratekst: to, dzięki czemu tekst staje się książką i jako książka trafia do czytelnika [...]”: taką definicję formułuje Gérard Genette we wprowadzeniu do *Seuils* – książki poświęconej elementom paratekstowym. Zalicza do nich „periteksty” (czyli parateksty – werbalne i niewerbalne - bezpośrednio otaczające tekst w tym samym tomie: tytuł, nazwisko autora, przedmowa, motto, dedykacja, ilustracje, przypisy, informacje na okładce) oraz „epiteksty” (parateksty „odległe”: recenzje, wywiady nt. dzieła, korespondencja). Podkreśla, że stanowią one miejsce „transakcji”, które mają prowadzić do dobrego przyjęcia tekstu i jego lektury właściwej, a więc takiej, jaką zakłada autor i jego sprzymierzeńcy.

Wśród sprzymierzeńców dzieł przekładanych najważniejszymi wydają się tłumacze i wydawcy, sprawiający, że obcy tekst i jego autor mogą zaistnieć publicznie w nowej kulturze. Coraz liczniejsze prace nt. paratekstów towarzyszących przekładom pokazują jednak, że odbywające się w nich „transakcje” mają odmienny charakter niż te, które zachodzą w paratekstowej oprawie oryginału, i nie zawsze służą „lekturze właściwej”.

Przedmiotem uwagi na zajęciach będą peryteksty przekładu: te, którymi tekst opatruje tłumacz (przedmowa, posłowie, przypisy), oraz te, których treści wynikają z decyzji wydawcy tłumaczonego dzieła. Analizując wybrane przykłady, uczestnicy zajęć poddadzą refleksji kwestie takie, jak: periteksty jako źródło informacji o problemach przekładowych; o „poetyce” przekładu; o historii przekładu; o roli tłumacza; o relacjach między tłumaczami; periteksty jako miejsce budowania obrazu dzieła i jego autora; periteksty jako sposób konstruowania obrazu kultury, do której należy tłumaczone dzieło; okładka tłumaczonego dzieła jako miejsce ujawniania się „strategii wydawcy” (oddziaływania na czytelnika).

Podstawa zaliczenia zajęć: (1) obecność (dopuszczalne trzy nieobecności nieusprawiedliwione); (2) przygotowanie do zajęć, zaangażowanie w dyskusję na zajęciach; (3) pozytywne oceny z terminowo przedstawionych prac: (a) zreferowanie na zajęciach wskazanej lektury; (b) omówienie (grupowe) wybranego aspektu funkcjonowania paratekstów przekładu na przykładzie wybranego utworu lub grupy utworów; przedstawienie go w wystąpieniu ustnym, opartym na prezentacji w PPT, stanowiącym podstawę do dyskusji; (c) indywidualna praca pisemna dotycząca wybranego zjawiska z zakresu paratekstów przekładu.

Ponadto studenci, którzy realizują kształcenie modułowe *Przygotowanie do zawodu nauczyciela*, zostaną **automatycznie przepisani (w USOS)** na następujące przedmioty: *Elementy prawa oświatowego i bezpieczeństwa w szkole*, *Psychologiczne podstawy pracy nauczyciela*, *Pedagogiczne podstawy pracy nauczyciela*, *Pedagogika – uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*, *Podstawy dydaktyki*, *Dydaktyka języka francuskiego – wykład* oraz *Dydaktyka języka francuskiego – konwersatorium*.

II rok studiów magisterskich

W ramach **Przedmiotu do wyboru** (minimum 30 godz., 4 ECTS) można zapisać się **przez USOS** na **Język angielski B2 konwersacje** (ćwiczenia, 30 godz., zaliczenie na ocenę, 2 ECTS).

Można także zapisać się, **zgłaszając się bezpośrednio do prowadzącego**, na następujące zajęcia:

- przedmioty z drugiej specjalności (*Filolog w świecie cyfrowym* lub *Specjalność translatorska*),
- *Przekładoznawstwo* (w planie II FL) – tylko w przypadku osób realizujących specjalność translatorską,
- można także zaliczyć w poczet *Przedmiotu do wyboru* przedmioty kształcenia modułowego *Przygotowanie do zawodu nauczyciela*.

UWAGA: Prosimy zatwierdzić wybór przedmiotów dowolnego wyboru u dr hab. Natalii Paprockiej, wicedyrektorki ds. programowych i organizacyjnych (natalia.paprocka@uwr.edu.pl).

Studenci, którzy nie zakończą lektoratu drugiego języka romańskiego egzaminem na poziomie B2+, zobowiązani są, w ramach różnic programowych, do zdania egzaminu z innego języka obcego na poziomie B2+ w SPNJO.